

ประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ The Effectiveness of Peace Back to the Southern Provinces

ฟิรนันท์ จารง*

Firanun Jarong

บุญทัน ดอกไธสง**

Boonton Dockthaisong

วิมล หอมยิ่ง***

Wimon Homying

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้การวิจัยแบบผสม ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการโดยสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 54 คน ได้แก่ ผู้บริหารสำนักงานศูนย์สร้างสันติสุขระดับจังหวัด 2 คน ผู้นำทางศาสนา 10 คน ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน 20 คน ประชาชน 20 คน และนักวิชาการอิสระ 2 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปมานและการตีความ และการวิจัยเชิงปริมาณดำเนินการโดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมือง ข้าราชการทหาร และประชาชน จำนวน 399 คน ในจังหวัดปัตตานีและจังหวัดยะลา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดของนโยบายการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ในรอบปีงบประมาณ 2556 มีการเร่งนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิผลเป็นรูปธรรมในระดับหนึ่ง ซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความยากจนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.01$) รองลงมาคือด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{x} = 2.99$) ส่วนด้านยาเสพติดมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 2.90$) โดยด้านความยากจนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเนื่องจากประชาชนได้รับการส่งเสริมให้มีรายได้ มีการสร้างงานมากขึ้น และด้านยาเสพติดมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเนื่องจากประชาชนสัมพันธ์โทษภัยของยาเสพติดด้อยลง สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการเร่งสร้างสันติสุขกลับในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง ตามตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลเป็นรูปธรรมมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา ซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$) ได้แก่ การส่งเสริมการศึกษา ภาษา ศาสนา ($\bar{x} = 3.69$) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน ($\bar{x} = 3.26$) การพัฒนาด้วยการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 3.24$) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ($\bar{x} = 2.84$) และปัจจัยภายนอกประเทศ ($\bar{x} = 2.63$) สามารถวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์แนวโน้มประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 84.20 ($R^2 = 0.842$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ประสิทธิผลของสันติสุข / การนำสันติสุขกลับคืน / จังหวัดชายแดนภาคใต้

*นักศึกษาลัทธิทอรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

**อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

***อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ABSTRACT

The objectives of the research were to study the effectiveness of peace back to the southern provinces. The approach of mixed methods research were applied by combining of qualitative and quantitative research. The qualitative research was conducted by indepth interviewed 54 key informants consisted of 2 executive office of the provincial center for peace building, 10 religious leaders, 20 village/community leaders, 20 people and 2 independent researcher in Pattani and Yala provinces. The data were analyzed by analytic induction and interpretation. The quantitative research was conducted by gathering the data from 399 respondents who were selected by simple random sampling technique from policeman in province provincial police station, soldier and people in Pattani and Yala provinces. The data were analyzed by the statistics composed of percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression. The research findings were as follows :The effectiveness of peace back to the southern provinces in of the 5 criteria, indicators of policy, bringing peace back to the South. The Southern Border Provinces Administrative Centre (SBPAC) in fiscal year 2556 as a whole is accelerated to bring peace back to the South continuous and productive substantial degree, overall was at the medium level ($\bar{x} = 2.97$). While considered in each aspect was found that the poverty was at the highest ($\bar{x} = 3.01$), followed by safety of life and property ($\bar{x} = 2.99$) and the drug was at the lowest ($\bar{x} = 2.90$). The poverty was at the highest as the public is encouraged to have an income, creating more jobs. The drug was at the lowest as to publicize the punishment of a drug, there are also less. The factors that influence the effectiveness of bringing peace back to the South. Overall accelerate the peace back in southern continuous variable factors affecting effectiveness is more concrete than ever, overall was at the medium level ($\bar{x} = 3.24$) include the promotion of the study of religion ($\bar{x} = 3.69$), the strengthening of the village/community ($\bar{x} = 3.26$), developed with the participation ($\bar{x} = 3.24$), protect freedom ($\bar{x} = 2.84$) and external factors ($\bar{x} = 2.63$). The effects can be analyzed to bring peace back to the South with multiple regression analysis. Percent, accounted for 84.20 ($R^2 = 0.842$) is significant at the 0.05.

Keywords : The Effectiveness of Peace / The Peace back to / The Southern provinces

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยนั้น คนส่วนใหญ่คิดว่าเป็นปัญหา มาจากความขัดแย้งระหว่างประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามและประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งอาศัยอยู่ใน พื้นที่เดียวกัน บางส่วนก็คิดว่าเป็นปัญหามาจากความด้อยพัฒนาของพื้นที่ บางส่วนก็คิดว่าเป็นปัญหาจากการลักลอบนำ สินค้าที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาในประเทศไทย บางส่วนก็ว่าเป็นปัญหามาจากการค้า ยาเสพติดและปัญหาที่คิดและเข้าใจว่ามาจากสาเหตุอื่น แม้เรื่องต่างๆ เหล่านี้ อาจจะเป็นจริงอยู่บ้างในบางส่วนของพื้นที่ แต่ว่าปัญหาใดที่เป็นปัญหาหลักและปัญหาใดที่เป็นปัญหารองลงไปนั้น จะต้องทำการศึกษาลงไปให้ถึง

รากเหง้าและเพื่อเร่งสร้างสันติสุขให้กลับคืนมาในพื้นที่ ซึ่งรัฐบาลแต่ละสมัยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันได้หาหนทางเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้นทั้งการเมือง การทหาร รวมถึงตามหลักความรู้ทางวิชาการ แต่สำหรับการใช้กำลังและอำนาจเข้าห้ำหั่นกันอาจจะช่วยหยุดชะงักการโต้ตอบได้ในบางเวลาเท่านั้น ซึ่งไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน เพราะเมื่อถึงเวลาหนึ่ง ฝ่ายที่สามารถระดมสรรพกำลังต่างๆ ทั้งกำลังคน อาวุธและยุทธวิธีที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างเชี่ยวชาญในระดับหนึ่งก็จะโต้ตอบด้วยกำลังและอำนาจอีก ซึ่งเรียกวิธีการแก้ปัญหาแบบนี้คือ “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” เพื่อทราบถึงปัญหาอย่างแท้จริงจะต้องศึกษาให้ถึงรากเหง้าอย่างตรงไปตรงมา ไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง ด้านการให้โอกาสทางการศึกษา ด้านการเคารพให้เกียรติต่อกัน (อุทัย ดุลยเกษม, 2550, หน้า 4) เพื่อจะนำไปสู่วิธีการปรับปรุงแก้ไขและเพื่อหาหนทางเร่งสร้างสันติสุขให้กลับคืนมาในพื้นที่โดยเร็ว

จากเหตุการณ์รุนแรงและการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดน ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส มีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องและนับวันยิ่งจะทวีความรุนแรงขึ้นโดยที่ไม่ทราบได้ว่าจะยุติลงเมื่อใด มีการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งในส่วนของทางราชการและประชาชน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของชาติ ความสงบสุข เศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วไป ดินแดน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นที่อยู่อาศัยของชุมชนหลายเผ่าพันธุ์มาตั้งแต่ยุคโบราณ เป็นคาบสมุทรที่ตั้งอยู่ระหว่าง 2 อารยธรรมที่เก่าแก่ คือ อารยธรรมจีนและอารยธรรมอินเดีย เนื่องจากเป็นเส้นทางเดินข้ามคาบสมุทรมีการติดต่อค้าขายกัน มีการผสมผสานซึ่งกันและกันระหว่างคนพื้นเมือง คนอินเดีย คนจีน และชาติอื่นๆ หลายเชื้อชาติ จึงก่อให้เกิดมีหลากหลายชาติพันธุ์ มีชุมชนและเมืองเกิดขึ้นบนบริเวณลุ่มแม่น้ำปัตตานี ประกอบกับเป็นดินแดนที่มีทรัพยากรธรรมชาติอย่างหลากหลาย เช่น ทองคำ สมุนไพร และเครื่องเทศอื่นๆ เป็นที่ต้องการของชาติอาหรับ ชาติตะวันตก และชาติตะวันออก เช่น ประเทศจีนและญี่ปุ่น จึงได้ชื่อว่าเป็นสุวรรณทวีปหรือคาบสมุทรทองคำ (รุ่ง แก้วแดง, 2548, หน้า 68) ในภูมิภาคนี้มีอาณาจักรต่างๆ หลายอาณาจักร ตั้งแต่สมัยสุโขทัยและสมัยอยุธยา ในภาคเหนือมีอาณาจักรล้านนา ภาคตะวันออกมีอาณาจักรของลาวและเขมร ภาคใต้มีอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่คืออาณาจักรปัตตานี ภาคตะวันตกยังมีอาณาจักรที่อยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งในอดีตมีการสู้รบกันยาวนาน ไม่ว่าจะเป็นมอญกับพม่า กับไทยใหญ่ กับกะเหรี่ยง บรรพบุรุษของชนชาติต่างๆ มีการต่อสู้เพื่อแย่งชิงดินแดนและทรัพยากร ทำให้ประชาชนของแต่ละชาติพันธุ์ได้รับความเจ็บปวดและการสูญเสีย รวมถึงชาติทางตะวันตกได้เข้ามาขยายอาณานิคม แต่ด้วยพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จึงทำให้รักษาเอกราชเอาไว้ได้ ประเทศไทยจึงไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของชาติตะวันตกด้วยการมีกุลโบลายที่ชาญฉลาดโดยการปรับตัวเองเพื่อให้ชาติตะวันตกยอมรับ ในสมัยของรัชกาลที่ 5 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นหลายอย่าง ที่สำคัญคือการยกเลิกอาณาจักรต่างๆ แล้วจัดแบ่งการปกครองเป็นมณฑล มีคนออกไปดูแลและส่วนมากจะใช้คนในพื้นที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลเพื่อปกครองดูแลกันเอง เมื่อถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงมีนโยบายสำคัญคือทำอะไรใหม่มณฑลปัตตานีอยู่ในแผ่นดินสยามอย่างสันติสุขร่วมกัน ซึ่งนโยบายต่างๆ เหล่านั้น ยังคงยึดถือและปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่นั้นอาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งต้องปฏิบัติงานบางส่วนไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้จริง เช่น การที่จะต้องเข้าถึงพี่น้องประชาชนด้วยการเคารพซึ่งกันและกัน ด้วยการเข้าใจ ด้วยการเคารพในกฎเกณฑ์ต่างๆ จะต้องไม่เป็นการเบียดเบียนข่มเหงพี่น้องประชาชน หรือแม้แต่การเก็บภาษีต่างๆ ต้องไม่มากเกินไปกว่าประเทศอื่นที่มีการปกครองในลักษณะเดียวกัน เป็นต้น (โกคิน พลกุล, 2547, หน้า 15)

ด้วยเหตุผลต่างๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงเกิดความแตกต่างและเกิดปัญหาจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นด้านชาติพันธุ์ ด้านศาสนา การศึกษา ภาษา ด้านวัฒนธรรมประเพณี ด้านการปกครอง และการใช้กฎหมายจากหน่วยงานภาครัฐ และรวมถึงกลุ่มผู้ก่อการร้ายหรือผู้ที่ต้องการแบ่งแยกดินแดนตาม

ความเชื่อที่มีมาตั้งแต่ครั้งโบราณ ทำให้เกิดมีความขัดแย้งและมีเหตุรุนแรงในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนโดยส่วนใหญ่ในพื้นที่ จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น จึงนำไปสู่ประเด็นของการศึกษาเพื่อหาหนทางในการเร่งสร้างสันติสุขให้กลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่

1. ประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

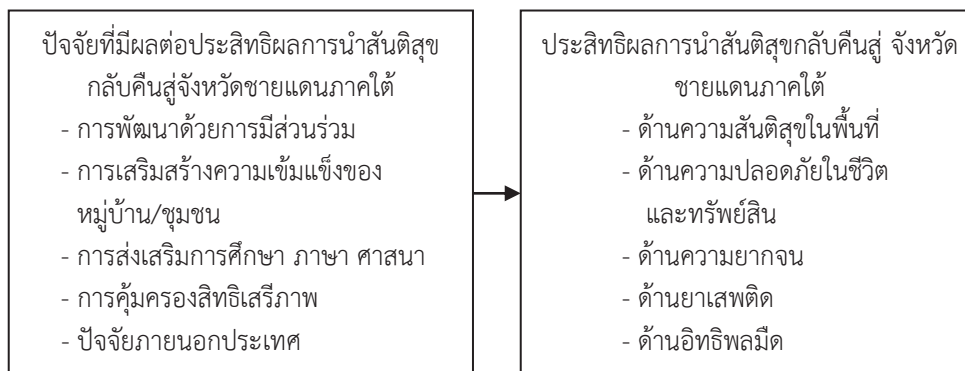
1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถแสดงตัวแปรที่ศึกษา จำนวน 2 ชุด ได้แก่ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาดูประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แหล่งข้อมูลในการวิจัยแยกเป็น 2 แบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ในพื้นที่ 2 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีสถานการณ์การก่อความไม่สงบอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ จังหวัดปัตตานีและจังหวัดยะลา

1. แหล่งข้อมูล/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ แหล่งข้อมูล/ประชากรแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 54 คน ได้แก่ (1) ผู้บริหารสำนักงานศูนย์สร้างสันติสุขระดับจังหวัดหรือตัวแทน 2 คน (2) ผู้นำทางศาสนาในเขตอำเภอเมือง 10 รูป/คน (3) ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน ในเขตอำเภอเมือง 20 คน (4) ประชาชนในเขตอำเภอเมือง 20 คน และ (5) นักวิชาการอิสระ 2 คน

1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ แหล่งข้อมูล/ประชากร แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 399 คน ได้แก่ (1) ข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองปัตตานีและสถานีตำรวจภูธรเมืองยะลา (2) ข้าราชการทหารสังกัดกรมทหารพรานในเขตจังหวัดปัตตานีและจังหวัดยะลา และ(3) ประชาชนในเขตอำเภอเมืองปัตตานีและอำเภอเมืองยะลา คำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, T., 1974) ค่าความเชื่อมั่น 0.95 สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยวิธีแบบแบ่งชั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำผลที่ศึกษามาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างไปปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ตรวจสอบความถูกต้อง สอดคล้องของเนื้อหา ก่อนนำไปใช้จริง

2.2 การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม โดยการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำผลที่ศึกษามาสร้างเป็นแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปทดลองใช้และปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสม ก่อนนำไปทดลองใช้กับประชากรที่มีในกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95 เมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้วจึงนำแบบสอบถามฉบับจริงไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงที่จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างที่ได้ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า จากกลุ่มตัวอย่าง 54 คน แล้วนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.2 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 399 คน ในประเด็นที่เกี่ยวกับประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งระดับการแสดงความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ได้จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์ เอกสารเนื้อหา นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ถึงการดำเนินการตามเกณฑ์ เป้าหมายที่กำหนดของนโยบายการนำสันติสุขกลับคืนสู่ภาคใต้ของรัฐบาล โดยมีศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นเจ้าภาพหลัก ได้แก่ (1) ด้านความสันติสุขในพื้นที่ (2) ด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน (3) ด้านความยากจน (4) ด้านยาเสพติด และ (5) ด้านอิทธิพลมืด นำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนก วิเคราะห์แบบอุปนัย ตีความหมายเชื่อมความสัมพันธ์ และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้

4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ได้จากข้อมูลการตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จากการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเพื่อพยากรณ์ แนวโน้มของเหตุการณ์ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อต้องการจะทราบว่าตัวแปรอิสระคือปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ผลที่มีความแปรปรวนต่อตัวแปรตามคือประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะแสดงผล ความสัมพันธ์และการพยากรณ์ที่มีความแปรปรวนออกมาเป็นร้อยละ ว่ามีค่ามากหรือน้อยเพียงใด

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 5 ด้าน ตามหลักเกณฑ์ตัวชี้วัดของนโยบายการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ในรอบปีงบประมาณ 2556 ได้มีการรณรงค์สันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิผลเป็นรูปธรรมในระดับหนึ่ง ได้แก่ (1) ด้านความสันติสุขในพื้นที่ (2) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (3) ด้านความยากจน (4) ด้านยาเสพติด และ (5) ด้านอิทธิพลมืด จากผลการดำเนินงานส่งผลให้ประชาชนร่วมมือกับภาครัฐมากยิ่งขึ้น สามารถเข้าปราบปรามกลุ่มก่อการร้ายได้ในระดับหนึ่งและมีบุคคลเป้าหมายบางรายได้หลบหนีออกจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปพักอยู่ในพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้าน

1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) ด้านความยากจน ($\bar{x} = 3.01$) (2) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{x} = 2.99$) (3) ด้านอิทธิพลมืด ($\bar{x} = 2.98$) (4) ด้านความสันติสุขในพื้นที่ ($\bar{x} = 2.97$) และ (5) ด้านยาเสพติด ($\bar{x} = 2.90$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 5 ปัจจัย ที่ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรปัจจัยขึ้นเพื่อต้องการทราบประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้นำไปดำเนินการ ในรอบปีงบประมาณ 2556 โดยรวมมีการรณรงค์สันติสุขกลับคืนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่องตามตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลเป็นรูปธรรมมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา ได้แก่ (1) การพัฒนาด้วยการมีส่วนร่วม (2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน (3) การส่งเสริมการศึกษา ภาษา ศาสนา (4) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และ (5) ปัจจัยภายนอกประเทศ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการดำเนินงานของภาครัฐและยังส่งผลให้ประชาชนมีความร่วมมือกับภาครัฐมากยิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการสร้างสันติสุขในพื้นที่

2.2 การวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 5 ปัจจัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ปัจจัย ได้แก่ การส่งเสริมการศึกษา ภาษา ศาสนา ($\bar{x} = 3.69$) และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ปัจจัย ได้แก่ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน ($\bar{x} = 3.26$) การพัฒนาด้วยการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 3.24$) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ($\bar{x} = 2.84$) และปัจจัยภายนอกประเทศ ($\bar{x} = 2.63$) โดยทั้ง 5 ปัจจัย สามารถวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์แนวโน้มถึงประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 84.20 ($R^2 = 0.842$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษา ประสิทธิภาพการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดของนโยบายการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ในรอบปีงบประมาณ 2556 พบว่า โดยรวมมีการรณรงค์สันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิผลเป็นรูปธรรมในระดับหนึ่ง ได้แก่ (1) ด้านความสันติสุขในพื้นที่โดยภาครัฐเปิดพื้นที่

กว้างให้แก่ประชาชนในพื้นที่และทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพูดคุยเพื่อสันติภาพหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการกิจกรรมตามยุทธศาสตร์การสร้างพื้นที่และสภาพแวดล้อมเพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธีเพื่อตัดวงจรที่นำไปสู่การเลือกใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง (2) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้บูรณาการร่วมกันเพื่อเร่งรัดดำเนินการให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น ลดความหวาดกลัวลดความระแวงที่มีต่อเหตุการณ์ความไม่สงบที่อาจจะเกิดขึ้นลดน้อยลง มีการเฝ้ารักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวดมีฐานรักษาความปลอดภัยเพียงพอกับพื้นที่ที่มีความเสี่ยงเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ (3) ด้านความยากจนโดยส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากเศรษฐกิจพอเพียงการจัดโซนนิ่งปลูกพืชวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ของดีในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชาชนในพื้นที่มีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น (4) ด้านยาเสพติดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทำการปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดตามเป้าหมายที่กำหนดโดยศูนย์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พร้อมทั้งเฝ้าระวังติดตามในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด มีการร่วมกันดำเนินการโดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายปกครอง รวมถึงสถานศึกษาต่างๆ เพื่อบำบัดรักษาและอบรมให้ความรู้ความเข้าใจให้แก่เด็กและเยาวชนเหล่านี้ได้กลับมาเป็นคนดีของสังคมและ (5) ด้านอิทธิพลมืดโดยภาครัฐได้กวาดล้างปราบปรามทั้งในส่วนของกลุ่มอิทธิพลมืดและกลุ่มผลประโยชน์อย่างต่อเนื่องและจากงานด้านการข่าวทราบว่ามียุคคนเป้าหมายดังกล่าวบางส่วนได้หลบหนีออกจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปพักอยู่ในพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2553 (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.), 2556, หน้า ก) ที่กฎหมายได้บัญญัติให้กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานของรัฐ นำนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและรัฐสภารับทราบเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติและให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) จัดทำยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว และจัดทำแผนปฏิบัติการที่จะดำเนินการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ รวมทั้งกำกับ เร่งรัดและติดตามผลการปฏิบัติงานของรัฐฝ่ายพลเรือนให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานที่ชัดเจนคือยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 โดยน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และ “หลักรัฐประศาสน์นโยบายของ รัชกาลที่ 6” มีเป้าหมายเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในพื้นที่ตามวิถีทางการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา วัฒนธรรมท้องถิ่น และอัตลักษณ์ของพื้นที่ ในส่วนของ บุขง ชัยเจริญวัฒน์ และคนอื่นๆ (2551, บทคัดย่อ) สรุปรว่ารัฐบาลและองค์กรในพื้นที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนนโยบาย มาตรการ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบและพัฒนาพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยการส่งเสริมประสพการณ์และการเรียนรู้บริบทของท้องถิ่นอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องเพื่อจะได้กำหนดนโยบาย มาตรการและแนวทางการปฏิบัติได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่นอย่างแท้จริง สำหรับ นิพนธ์ มะสังหลง (2550, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐบาลสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องบริหารราชการแผ่นดินโดยกำหนดตามแนวกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีพระราชดำรัสว่าให้ชนนโยบาย “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และสำหรับ สันติ ลาติพี (2545, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่าการพัฒนาความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องเน้น

ให้ทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมทำ ตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นของกระบวนการกำหนดนโยบาย มุ่งเน้นการพัฒนาคนในสังคมและคุณค่าของความหลากหลายทางวัฒนธรรม

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการตามนโยบายมาถูกทิศทาง มีการบูรณาการร่วมกันเพื่อการบริหารจัดการที่ดี ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม จึงส่งผลให้เห็นเป็นรูปธรรมว่าความสำเร็จในระดับหนึ่ง

2. ผลการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามหลักเกณฑ์ตัวแปรปัจจัยเพื่อต้องการทราบประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้นำไปดำเนินการในรอบปีงบประมาณ 2556 โดยรวมมีการเร่งสร้างสันติสุขกลับคืนสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่องตามตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลเป็นรูปธรรมมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา ได้แก่ (1) การพัฒนาด้วยการมีส่วนร่วมโดยยึดหลักประชาชนเป็นตัวตั้งในการบูรณาการทุกมิติเข้าด้วยกันการทำงานที่เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน (2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนโดยหน่วยงานภาครัฐได้คำนึงถึงสอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีและอัตลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ ด้วยการร่วมมือช่วยเหลือกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันและด้วยความเอื้ออาทรต่อชุมชนอื่นๆ ในสังคมด้วย (3) การส่งเสริมการศึกษา ภาษา ศาสนา โดยการพัฒนาลัทธิสุทธการศึกษาศาสนาและสื่อการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้และกิจกรรมทางศาสนาทั้งในศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลามและศาสนาอื่นๆ การฟื้นฟูอนุรักษ์รักษาและเผยแพร่อัตลักษณ์ทางภาษา วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น (4) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพโดยการปรับปรุงพัฒนากระบวนการยุติธรรมกระแสหลักให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความเป็นจริง ประชาชนสามารถเข้าถึงความเป็นธรรมได้ง่าย รวดเร็ว เป็นธรรมทุกเรื่อง พร้อมทั้งปฏิรูปและเร่งปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่ง ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและวิถีชีวิตของประชาชน และ (5) ปัจจัยภายนอกประเทศโดยประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่เข้าไปหลบซ่อนตัวในพื้นที่ เป็นกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่นำเอาเรื่องของศาสนาและความเชื่อต่างๆ มาเป็นมูลเหตุแห่งการสร้าง ความรุนแรง โดยทั้ง 5 ปัจจัยดังกล่าว สามารถอธิบายความสัมพันธ์และพยากรณ์ผลที่มีความแปรปรวนต่อประสิทธิผลการนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ร้อยละ 84.20 ($R^2 = 0.842$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิพนธ์ มะสังหลง (2550, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่าการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐบาลควรอย่างยิ่งที่จะต้องบริหารราชการแผ่นดินโดยกำหนดตามแนวกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีพระราชดำรัสว่าให้ใช้นโยบายเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ซึ่งแนวทางหลักในการแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย (1) การเสริมสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม (2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของประชาชน ส่งเสริมด้านการศึกษาและด้านเศรษฐกิจให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (3) การให้มีความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชน (4) การให้ความมั่นคงแก่ประชาชนในอันที่จะรักษาเอกลักษณ์หรือวัฒนธรรมความเป็นมลายูหรือมุสลิมของประชาชน (5) การสร้างจิตสำนึกแก่ชนเมือง ผู้นำท้องถิ่น มิให้ใช้อำนาจไปในทางที่หาให้ท้องถิ่นและวัฒนธรรมของท้องถิ่นเสียหาย และ (6) การทำให้กระบวนการยุติธรรมเป็นกระบวนการที่มีความเสมอภาคอย่างแท้จริง เช่นเดียวกับ ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร (2554, หน้า 7) ในคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี กล่าวว่า รัฐบาลจัดให้มีสำนักงานบริหารเร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ควบคู่ไปกับการขจัดความยากจน ยาเสพติดและอิทธิพลอำนาจมืดโดยน้อมนำกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักปฏิบัติในทางสันติวิธี ส่งเสริมความ

ร่วมมือทุกภาคส่วนกับประชาชน อำนวยความยุติธรรม เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสและความเสมอภาคในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เคารพอัตลักษณ์ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบที่สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ที่ไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ และสำหรับ บุชง ชัยเจริญวัฒน์ และคนอื่นๆ (2551, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่าการศึกษานโยบาย มาตรการ และแนวทางการแก้ปัญหาความไม่สงบและการพัฒนาพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐบาลและองค์กรในพื้นที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนนโยบาย มาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาความไม่สงบและพัฒนาพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการส่งเสริมประสบการณ์และการเรียนรู้บริบทของท้องถิ่นอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อจะได้กำหนดนโยบาย มาตรการและแนวทางการปฏิบัติได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเพื่อนำสันติสุขกลับคืนสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน จะต้องประสานงานกัน ร่วมมือร่วมใจเพื่อดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การส่งเสริมมาตรการลดความหวาดระแวงและเพิ่มความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับประชาชน โดยหน่วยงานภาครัฐในนามของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ต้องค้นหาสาเหตุและต้นตอการเกิดของความหวาดระแวง ให้ความสำคัญกับการพิจารณาคัดเลือกเจ้าหน้าที่รัฐโดยเฉพาะฝ่ายความมั่นคงที่มีทัศนคติ มีบุคลิกภาพและพฤติกรรมในเชิงสันติและมีประวัติที่ดีงามในด้านการเคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐให้อยู่ในกรอบของกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะการเผชิญหน้าความขัดแย้งด้วยสันติวิธีให้กับเจ้าหน้าที่รัฐอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการเปิดพื้นที่ให้มีการพบปะพูดคุยระหว่างภาคส่วนต่างๆ เพื่อรับฟังความเห็น ข้อเสนอแนะในระดับชุมชนอย่างต่อเนื่องและรับไปดำเนินการให้เกิดผลอย่างชัดเจน

2. การพัฒนาประสิทธิภาพในระบบการรักษาความปลอดภัยในเขตชุมชน โดยหน่วยงานภาครัฐในนามของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ต้องค้นหาสาเหตุของการก่อความไม่สงบเพื่อวางแผนร่วมกับชุมชนในการเสริมสร้างเครือข่ายการรักษาความปลอดภัยบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ให้ความสำคัญกับการปกป้องสถานที่เชิงสัญลักษณ์ ศาสนสถานและศาสนบุคคล ให้พ้นจากความรุนแรงและการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนที่สามารถผนึกกำลังรวมกันของกลุ่มต่างๆ ได้เข้ามาร่วมกันปรึกษาหารือเพื่อการปกป้องและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งในปัจจัยเชิงบวกและปัจจัยเชิงลบ ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งเสริมหรือที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการบริหารงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการบริหารงานในด้านต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ทราบถึงข้อดี ข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรค แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาพัฒนาหรือแก้ไขปรับปรุงในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการสร้างสันติสุขได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

นิพนธ์ มะสังหลง. (2550). นโยบาย เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา กับการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. หลักสูตรการบริหารการภาครัฐและกฎหมายมหาชน สถาบันพระปกเกล้า.

บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.), ศูนย์อำนวยการ. (2556). สรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2556

ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา : ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้.

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และคนอื่นๆ. (2551). การศึกษานโยบาย มาตรการ และแนวทางการแก้ปัญหาความไม่สงบและการพัฒนาพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร. (2554). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี.

โกลิณ พลกุล. (2547). เอกสารประกอบการบรรยาย สันติวิธีเพื่อสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้.

กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.

รุ่ง แก้วแดง. (2548). สงครามและสันติสุข ชายแดนใต้. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : มติชน.

สันติ ลาติฟี. (2545). การพัฒนานโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้.

ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อุทัย ดุลยเกษม. (2550). การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนใต้ ตามมุมมองวิชาการ. ปัตตานี : สำนักภูมิสังคมและสันติวิธี.

Yamane, T. (1974). *Statistic and Introductory Analysis*. 2 nd ed. New York : Harper & Row.